

спеціальних знань під час розслідування злочинів різних видів, зокрема й вбивств;

7) сьомий (2012 р. – по теперішній час) – на законодавчому рівні визначено правові статуси експерта та спеціаліста у кримінальному провадженні; з урахуванням законодавчих змін актуалізувалася потреба перегляду раніше розроблених науково-обґрунтованих рекомендацій з питань використання спеціальних знань під час розслідування вбивств, а також упровадження новітніх науково-технічних засобів у сферу розслідування кримінальних правопорушень.

Оцінюючи сучасний стан наукового забезпечення використання спеціальних знань під час розслідування вбивств, доходимо висновку, що комплексного дослідження цієї проблематики у теорії вітчизняної криміналістики проведено не було. Окремі дослідження проведені з урахуванням положень застарілого законодавства, тому вважаємо, що сучасний стан наукового забезпечення є недостатнім. У зв'язку з цим, особливості використання спеціальних знань під час розслідування вбивств належить до актуальних напрямів наукових досліджень, а кінцевою метою проведених розробок має стати комплекс науково-обґрунтованих рекомендацій.

Одержано 25.05.2022

Ольга Вячеславівна ГАЙДАР,

*ад'юнкт відділу організації освітньо-наукової підготовки
Харківського національного університету внутрішніх справ*

Науковий керівник:

*професор кафедри криміналістики, судової експертології
та домедичної підготовки факультету № 1
Харківського національного університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор **В. О. Гусєва***

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАТЬ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРАДІЖОК

У зв'язку з повномасштабними воєнними діями на території України, статті Кримінального кодексу України зазнали змін. Не стала винятком стаття, яка передбачає кримінальну відповідальність за крадіжки. Адже в такий нелегкий час для країни та її жителів, злочинці продовжують реалізувати свої злочинні наміри.

В новинах та соціальних мережах набирають обертів фото та відео з особами, які вирішили нажитися на чужому майні. Під час оголошеного воєнного стану органи влади продовжують свою роботу. А воєнні дії ускладнюють процедуру збору доказів за фактом крадіжок. На перший погляд, використання спеціальних знань під час розслідування крадіжок не повинно відрізнятись від крадіжок в умовах воєнного стану, проте розслідування такого складу злочину має свої особливості.

Так першою і необхідною слідчою (розшуковою) дією на початку розслідування таємного викрадення чужого майна в умовах воєнного стану залишається огляд місця події. Звичайно важко говорити про можливість проведення огляду місця події, якщо їдуть активні бойові дії. Тому пропонуємо розглянути варіанти, коли слідчо - оперативна група може фізично здійснити виїзд на місце події. Так варто зазначити, що слідчий спільно з інспектором – криміналістом здійснює огляд місця події, під час якого задача останніх зафіксувати сліди, обставини події.

Варто зауважити, що в такий тяжкий для країни час особливо на початку активних бойових дій установи, що проводять експертизи можуть не працювати, чи виконувати свої функції не в повній мірі. Це ускладнює процедуру проведення експертиз. Може виникнути необхідність проведення експертиз в установах, які територіально знаходяться в інших містах. Тому аналізуючи отриманні сліди під час проведення досудового розслідування варто оцінювати доцільність та можливу інформативність зафіксованих слідів.

Важливим аспектом виступає проведення товарознавчої експертизи, оскільки оцінка спричиненого матеріального збитку потерпілому є обов'язковою вимогою кваліфікації правопорушення за статтею 185 Кримінального кодексу України.

Слідчими може розглядатись можливість залучення до проведення товарознавчої експертизи атестованого експерта, який не є працівником державних експертних установ.

Проте варто підкреслити, що стає питання оплати таким експертом наданих послуг. Кримінальним процесуальним кодексом України передбачено, що залучення стороною обвинувачення спеціалістів, експертів спеціалізованих державних установ, проведення експертизи (обстежень і досліджень) за дорученням слідчого судді або суду здійснюються за рахунок коштів, що за цільовим призначенням виділяються таким установам із Державного бюджету України (ч. 2 ст. 122 КПК України). Що стосується проведення експертизи в приватному порядку, то частиною 7 статі 15 Закону України

«Про судову експертизу» передбачено, що фахівці, що не є працівниками державних спеціалізованих експертних установ, виконують роботи на договірних засадах. Так замовити проведення такої експертизи виявляється складніше ніж доручити проведення такої експертизи державній установі яка базується в іншому місті.

Отже питання використання спеціальних знань під час розслідування таємного викладення чужого майна в умовах воєнного стану залишається актуальним. Слідчий стикається з виявленням функціонуючих державних спеціалізованих експертних установ. В окремих випадках варто оцінювати доцільність залучення експертів в установах, які територіально перебувають в іншому місті. Використання спеціальних знань під час розслідування крадіжок в умовах воєнного стану потребує подальшого вивчення.

Список бібліографічних посилань

1. Кримінальний кодекс України. від 05.04.2001 № 2341-III <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 26.05.2022).

2. Кримінальний процесуальний кодекс України. від 13.04.2012 № 4651-VI <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 26.05.2022).

3. Закон України «Про судову експертизу». від 25.02.1994 № 4038-XI <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12> (дата звернення: 22.05.2022).

Одержано 27.05.2022

Ангеліна Романівна ГАРУС,

курсант групи Ф1-403

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

доцент кафедри цивільно-правових дисциплін факультету № 4

Харківського національного університету внутрішніх справ,

*кандидат юридичних наук, доцент **Т. В. Степаненко***

ДО ПИТАННЯ СУДОВОГО ІМУНІТЕТУ ІНОЗЕМНОЇ ДЕРЖАВИ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

В умовах збройної агресії РФ проти України актуальними стали питання відшкодування шкоди, завданої здоров'ю, життю чи майну громадян України внаслідок таких дій. Потенційними шляхами